

**Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія (ГАО)**

**ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО
28.01.2021 р. № 2
м. Київ**

Учену раду ГАО НАН України в складі 25 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5) зі змінами, затвердженими Постановами Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 18 грудня 2018 р. (протокол № 9) та від 24 грудня 2019 р. (протокол № 10) .

ПРИСУТНІ:

23 члени Ученої ради ГАО НАН України – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **Л.М. Свачій** (учений секретар Ученої ради ГАО НАН України), чл.-кор. НАН України **Р.І. Костик** (дистанційно), чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін** (дистанційно), чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіна** (дистанційно), д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач** (дистанційно), д.ф.-м.н. **Б.Ю. Жилияєв** (дистанційно), д.ф.-м.н. **П.П. Корсун**, д.ф.-м.н. **Г.П. Міліневський** (дистанційно), д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, д.ф.-м.н. **Ю.І. Федоров** (дистанційно), к.ф.-м.н. **А.А. Василенко** (дистанційно), к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **М.М. Медведський**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.т.н. **І.І. Синявський**, к.ф.-м.н. **В.К.Тарадій** (дистанційно), к.ф.-м.н. **Б.О. Шахов** (дистанційно), **О.В. Компанієць** (голова Ради молодих учених), **В.Л. Костюченко** (голова профспілки)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Затвердження звіту про наукову діяльність ГАО НАН України за 2020 р.
(*доповідає акад. НАН України Я.С. Яцків*).
2. Щодо затвердження ухвали конкурсної комісії стосовно кандидатури на посаду старшого наукового співробітника у відділі позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України
(*доповідає к.ф.-м.н. С.Г. Кравчук*).
3. Розгляд подання на конкурс щодо Премії Президента України для молодих учених
(*доповідає к.ф.-м.н. М.В. Іщенко*).
4. Виступи щодо подання на конкурс робіт за ЦНТПОД НАН України (оборонна тематика):
 - а) *д.ф.-м.н. Б.Ю. Жилияєв*: «Розроблення засобів контролю космічного простору та програмних засобів оброблення даних від них»;
 - б) *к.т.н. Я.О. Романюк*: «Дооснащення та впровадження в експлуатацію в мережі УМОС спостережного комплексу на базі світлосильного телескопа».

1. СЛУХАЛИ: Доповідь директора ГАО НАН України акад. НАН України Я.С. Яцківа стосовно проєкту звіту про діяльність ГАО НАН України в 2020 р.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Шановні члени Вченої ради, запрошені працівники та гості! Сьогодні у нас в гостях поважна особа, голова Наукового комітету Національної Ради України з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України, відомий фізик-теоретик, професор КНУ ім. Тараса Шевченка **Колежук Олексій Костянтинович**. Якщо будуть запитання до Олексія Костянтиновича, то я думаю, що він залюбки відповість.

Дозвольте розпочати засідання Вченої ради Обсерваторії!

Порядок денний сьогоднішнього засідання відомий, кворум є, то можемо розпочати засідання.

Прошу до 30 хв на представлення звіту ГАО НАН України про діяльність у 2020 р. На запитання та виступи щодо цього — до 5 хв. Чи є інші пропозиції? Немає.

Перш ніж приступимо до розгляду проєкту звіту про роботу Обсерваторії у 2020 р., хочу відмітити, що у січні ц.р. маємо дві знакові події.

Зокрема, 15 січня виповнилося 100 років із дня народження **Михайла Павловича Лисиці** — талановитого фізика й учителя. Багато працівників ГАО слухали його лекції, а Михайло Павлович був частим гостем ГАО.

Сьогодні, 28 січня, минає 110 років із дня народження **Семена Яковича Брауде** — видатного радіоастронома й радіофізика, людини, вплив якої на розвиток астрономічної науки в Україні важко переоцінити. Про це скажу декілька слів пізніше. А зараз прошу вшанувати пам'ять про Семена Яковича Брауде та Михайла Павловича Лисиці хвилиною мовчання.

Тепер приступимо до розгляду проєкту звіту. У 2020 р. ГАО НАН України, незважаючи на вкрай складні умови праці — застаріла інфраструктура, дуже низьке бюджетне фінансування, брак висококваліфікованих кадрів тощо — успішно виконала поставлені завдання. Щиро дякую всім, хто своєю самовідданою працею та любов'ю до астрономічної науки сприяв утвердженню ГАО як знаної у світі астрономічної установи.

Як Вам відомо, ми працювали над проблемою «Астрофізика, астрономія, радіоастрономія» за сімома окремими напрямками.

Спочатку коротко про основне:

- підготовлено папери для держатестації Обсерваторії за 2015–2019 рр.;
- завершено вісім НДР;
- функціонували чотири спостережні комплекси;
- ГАО НАН України підтримувала власну ГНСС-мережу та здійснювала функції Центру збору й аналізу ГНСС-даних;
- ГАО НАН України зберігає, оцифровує та використовує колекцію астроплатівок у межах МВО.

Тепер стисло розповім про основні наукові результати.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** назвав найважливіші досягнення науковців ГАО НАН України за звітний рік, коротко проінформував про виконувані НДР (загалом 30 НДР, завершено 8), окремо розповів про спостереження, що їх провели співробітники Обсерваторії впродовж 2020 р., та подякував керівникам і виконавцям НДР за успішну роботу протягом 2020 р.

Далі промовець розповів про роботу Обсерваторії в царині популяризації астрономії, а також відзначив освітню та видавничу діяльність працівників ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Тепер назву деякі наші бюрократичні досягнення.

1. Ми провели з'їзд УАА та міжнародну (умовно) он-лайн наукову конференцію, також вручили найвищу нагороду ГАО НАН України — Золоту медаль імені акад. О.Я. Орлова окремим представникам української астрономічної науки.

2. На пропозицію ГАО НАН України та УАА засновано премію імені Г. Гамова в галузі астрофізики та космології.
3. Працівники Обсерваторії здобули високі нагороди, зокрема чл.-кор. НАН України Р.І. Костика нагороджено відзнакою НАН України «За наукові досягнення», І.П. Крячка відзначено Подякою НАН України, а молодий учений Ю.В. Бабик здобув Премію ВР України.
4. ГАО НАН України відкрила першу чергу Київського навчального астрономічного центру.
5. Адміністрація Обсерваторії домоглася значного упорядкування та охорони території ГАО НАН України, зокрема вже діє два пости охорони, відреставровано огорожу навколо території.

А тепер назву деякі проблеми в діяльності Обсерваторії.

В науці все дуже швидко змінюється. На відміну від епохи минулого століття, коли, наприклад, у науці можна було щось зробити в стилі «homemade», як ми це і практикували, то тепер усе змінилося. Наукові дослідження істотно подорожчали і потребують професійного спеціалізованого обладнання. Чи є вихід з цього становища для ГАО та України загалом? Поки що немає. Тому ми зупинимося на стратегії, з одного боку, «збереження» того, що маємо, тобто слід зберегти наявні спостережні комплекси та дооснастити їх. А з другого боку, є серйозне питання втрати високопрофесійних фахівців і є потреба поповнення кадрами, здатними вести наукові дослідження на сучасному рівні.

Насамкінець промовець ще раз подякував науковому колективі ГАО НАН України за успішну роботу протягом звітного року.

Виступивши, акад. НАН України **Я.С. Яцків** відповів на запитання **О.А. Велеса** та ін.

В обговоренні питання взяли участь **І.Б. Вавилова** та ін.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 23) затвердити звіт про наукову діяльність ГАО НАН України за 2020 р.

2. СЛУХАЛИ:

Про затвердження кандидатури Н.Г. Пулатової на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України за підсумками конкурсу.

Голова Ученої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово голові конкурсної комісії Обсерваторії к.ф.-м.н. С.Г. Кравчукові.

С.Г. Кравчук нагадав про конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника у відділ позагалактичної астрономії та астроінформатики Обсерваторії, приймання документів на який тривало з 07 грудня 2020 р. до 06 січня 2021 р. і на який подала документи одна особа — Н.Г. Пулатова, наукова співробітниця названого відділу. Далі промовець ознайомив присутніх із протоколом засідання конкурсної комісії ГАО НАН України від 21 січня 2021 р. Зокрема, після розгляду документів Н.Г. Пулатової та співбесіди з нею члени конкурсної комісії дійшли висновку, що документи підготовлено, як належить, і приступили до голосування відносно рішення, чи відповідає професійний рівень учасниці конкурсу посаді, на яку вона претендує. За результатами голосування (за – 7; проти – 0; утримались – 0) конкурсна комісія дійшла висновку, що професійний рівень Н.Г. Пулатової відповідає

посаді старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

В обговоренні питання взяли участь: чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіна, І.Б.Вавилова, П.П. Берцик** та ін.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 23) затвердити рішення конкурсної комісії ГАО НАН України за підсумками конкурсу і рекомендувати кандидатуру

Пулатової Надії Григорівни

на заміщення посади старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

3. СЛУХАЛИ: Розгляд подання к.ф.-м.н. М.В. Іщенко на конкурс щодо Премії Президента України для молодих учених (2021 р.).

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** нагадав про лист з Президії НАН України №9к/23-8 від 11.01.2021 р., в якому йдеться про організацію конкурсу щодо Премії Президента України для молодих учених, після чого надав слово к.ф.-м.н. М.В.Іщенко.

М.В. Іщенко виступила з презентацією *«Деформації земної поверхні на території України за даними ГНСС-спостережень»*, докладно розповівши про свої наукові дослідження, результати яких вона хоче подати цього року на конкурс щодо Премії Президента України для молодих учених.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 17; проти – 1; утримались – 1) рекомендувати подання к.ф.-м.н. Іщенко Марини Вікторівни *«Деформації земної поверхні на території України за даними ГНСС-спостережень»* на конкурс щодо Премії Президента України для молодих учених (2021 р.).

4. а) СЛУХАЛИ:

Розгляд запиту на виконання науково-дослідної роботи за програмно-цільовою та конкурсною тематикою НАН України *«Розроблення засобів контролю космічного простору та програмних засобів оброблення даних від них /Стрімголов/»* (науковий керівник: д.ф.-м.н. Б.Ю. Жилияєв) щодо участі в конкурсі (2021 р.) робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 18; утримались – 5) підтримати запит на виконання науково-дослідної роботи за програмно-цільовою та конкурсною тематикою НАН України *«Розроблення засобів контролю космічного простору та програмних засобів оброблення даних від них /Стрімголов/»* (науковий керівник: д.ф.-м.н. Б.Ю. Жилияєв) та рекомендувати подати його в Президію НАН України для участі в конкурсі робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України у 2021 р.

б) СЛУХАЛИ:

Розгляд запиту на виконання науково-дослідної роботи за програмно-цільовою та конкурсною тематикою НАН України *«Дооснащення та впровадження в експлуатацію в мережі УМОС спостережного комплексу на базі світлосильного телескопа»* (науковий керівник: к.т.н. Я.О. Романюк) щодо участі в конкурсі (2021 р.) робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 23) підтримати запит на виконання науково-дослідної роботи за програмно-цільовою та конкурсною тематикою НАН України *«Дооснащення та впровадження в експлуатацію в мережі УМОС спостережного комплексу на базі світлосильного телескопа»* (науковий керівник: к.т.н. Я.О. Романюк) та рекомендувати подати його в Президію НАН України для участі в конкурсі робіт за Цільовою науково-технічною програмою оборонних досліджень НАН України у 2021 р.

Голова Вченої ради ГАО НАН України _____ акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України _____ Л.М. Свачій.
